

Januari 2024

# VE Beleidsplan





## Inhoud

<b>Inleiding</b> .....	<b>1</b>
<b>Onze Visie</b> .....	<b>2</b>
<b>Beleidsontwikkeling en VE coachen</b> .....	<b>3</b>
Wat is VE? .....	3
Voor wie is VE? .....	3
Hoe krijgt een kind een VE indicatie? .....	3
Gericht op de totale ontwikkeling.....	4
<b>Ontwikkelingen</b> .....	<b>5</b>
Taal ontwikkeling .....	5
Sociaal/emotionele ontwikkeling.....	5
Motorische ontwikkeling .....	6
Cognitieve ontwikkeling.....	6
Ontwikkeling zelfstandigheid .....	6
Ontwikkeling spel/creativiteit .....	7
Deskundigheid .....	7
Inzet van de VE coach .....	7
<b>VE binnen Stg. KOOG</b> .....	<b>8</b>
Wat betekent dit concreet voor Stg. KOOG:.....	8
Het aanbod VE .....	8
Werkwijze OGW (Opbrengst Gericht Werken) .....	9
Taal ontwikkeling: .....	10
Sociaal/emotionele ontwikkeling.....	10
Motorische ontwikkeling .....	10
Cognitieve ontwikkeling.....	11
Ontwikkeling zelfstandigheid .....	11
Ontwikkeling spel/creativiteit .....	11
Thema's en activiteiten.....	12
Extra activiteiten .....	12
Volgen ontwikkeling.....	12
Ouderbetrokkenheid.....	14

VE en samenwerking basisscholen .....	14
Inzet VE Coach .....	15
<b>Schriftelijke vastlegging uren.....</b>	<b>16</b>
Aantal VE kinderen.....	16
Verdeling over de locaties .....	16
Kwaliteitsborging VE aanbod .....	17
<b>Jaaroverzicht indeling VE coachingsuren 2023.....</b>	<b>18</b>
<b>Literatuurlijst .....</b>	<b>19</b>

## Inleiding

Voor U ligt het VE coaching- en beleidsplan van Stichting Kinderopvang Oud Gastel. Stg. KOOG is een kinderopvang bestaande uit drie locaties: locatie Dikkertje Dap Oud Gastel, locatie BSO New York Oud Gastel en locatie De Kajuit Stampersgat. Op de locaties Dikkertje Dap en De Kajuit bieden wij VE. Omdat wij het belangrijk vinden om op beide locaties dezelfde kwaliteit te bieden is dit plan ook geschreven voor beide locaties. Dit coaching- en beleidsplan omschrijft onze visie op coaching en beleid waarbij we oog hebben voor de toekomst.

In het werken met mensen, werk je met jezelf als middel. Waar een timmerman werkt met een hamer en spijkers, werk je in de kinderopvang met jezelf. Daarom hebben wij als uitgangspunt leren door gedragsverandering in plaats van leren door kennisoverdracht. Uiteraard snappen wij dat kennis wel ten grondslag ligt aan gedragsverandering, daarom bieden wij ook scholing aan voor de medewerkers. Meer informatie hierover kunt U terug vinden in het opleidingsplan van Stg. KOOG.

Naast de pedagogisch coach/beleidsmedewerker is er per 1 januari 2022 ook een VE coach aanwezig. In dit beleidsplan staat beschreven hoe Voorschoolse educatie (VE) in de praktijk wordt aangeboden binnen Stg. KOOG. We spreken hier over VE waarbij het binnen de opvang gaat om voorschoolse educatie. Het gaat hierbij om het aanbieden van een VE programma en overige ontwikkelingsgerichte activiteiten.

## Onze Visie

Stg. KOOG is een VE gecertificeerd opvangorganisatie. Het doel van VE is de taal- en ontwikkelingsachterstand bij de doelgroep te voorkomen dan wel zo snel mogelijk aan te pakken. Een goede basis zorgt er voor dat het kind straks voorbereid op de basisschool kan starten.

Binnen Stg. KOOG werken wij met het VE programma Uk en Puk. Uk en Puk is een uniek totaalprogramma voor kindercentra, met kinderen van 0 tot 4 jaar.

Het VE-programma aangeboden aan alle kinderen van 0 tot 4 jaar. Aan doelgroepkinderen (kinderen met opvallend gedrag/ontwikkeling of een VE indicatie) wordt extra begeleiding gegeven om de ontwikkeling te stimuleren. We kiezen er bewust voor om de activiteiten ook aan te bieden in een mix van doelgroepkinderen en niet-doelgroepkinderen. De (extra) aandacht op het gebied van taal- en sociale ontwikkeling is goed voor alle kinderen en gebleken is dat kinderen in een 'mix-groep' veel van elkaar kunnen leren.

Dit beleidsplan is tot stand gekomen in samenwerking met het management, pedagogisch medewerkers, oudercommissie en het bestuur. Het VE beleid en daarbij het didactisch handelen is iets dat voortdurend kan veranderen door gewijzigde (wetenschappelijke) inzichten, door de voortschrijdende tijd of door ervaringen. Dit beleidsplan zal jaarlijks met de verschillende teams, de oudercommissie als het bestuur opnieuw besproken en zo nodig bijgesteld worden.

# Beleidsontwikkeling en VE coachen

## Wat is VE?

Voorschoolse educatie (VE) richt zich voornamelijk op peuters vanaf 2,5 jaar met een taalachterstand of Nederlands als tweede taal. Kinderen met een VE verklaring binnen de opvang hebben net dat stukje extra begeleiding nodig om aan een eventuele ontwikkelingsachterstand te werken voordat ze naar de basisschool gaan. Dit kan zijn door het stimuleren van het spreken van de Nederlandse taal, het vergroten van de woordenschat of het stimuleren van de taal- en spraakontwikkeling in het algemeen. Ook kunnen we extra ondersteuning bieden op het gebied van sociaal emotionele ontwikkeling. Een goede basis zorgt er voor dat het kind straks voorbereid op de basisschool kan starten. De voorschoolse educatie wordt binnen de kinderopvang aangeboden met behulp van een VE programma. Binnen Stg. KOOG werken we met het programma 'Uk en Puk'. Bij dit educatieve programma wordt de algehele ontwikkeling van het jonge kind gestimuleerd. Het VE programma biedt een gestructureerde en didactische aanpak om de ontwikkelingsstimulering in de praktijk zo effectief mogelijk aan te bieden. De voorschoolse educatie richt zich op meerdere ontwikkelingsgebieden tegelijkertijd. Kinderen zijn bezig met tekenen, zingen, doen spelletjes, spelen buiten, luisteren naar verhalen en praten hierover met elkaar.

De volgende ontwikkelingsgebieden krijgen aandacht binnen de voorschoolse educatie:

- Taalontwikkeling: hierbij gaat het bijvoorbeeld om het vergroten van de woordenschat;
- Sociaal-emotionele ontwikkeling: het stimuleren van zelfstandigheid, zelfvertrouwen en het samen spelen en werken;
- Motorische ontwikkeling: er is aandacht voor het ontwikkelen van grove en fijne motoriek;
- Beginnende rekenvaardigheid: het leren tellen, leren meten en de oriëntatie in ruimte en tijd;

## Voor wie is VE?

Binnen de Gemeente Halderberge kunnen kinderen vanaf 2 jaar in aanmerking komen voor een VE verklaring wanneer zij voldoen aan één van onderstaande criteria:

1. Taalontwikkelingsachterstand;
2. Thuistaal geen Nederlands;
3. (Taal) ontwikkelingsarme thuissituatie (bijvoorbeeld: ouders zonder baan, weinig interesse in het kind of geen middelen om in het kind te kunnen investeren zoals sport.);
4. Sociaal-emotionele omstandigheden (omgaan met gevoelens)
5. Medische problematiek (bijvoorbeeld: slecht gehoor) met risico op taalontwikkelingsachterstand;

## Hoe krijgt een kind een VE indicatie?

- Rechtstreeks vanuit de GGD (consultatiebureau) omdat het voldoet aan één van de 5 criteria. De jeugdverpleegkundige/arts zal dit beoordelen en deze verklaring afgeven.
- Vanuit de GGD (consultatiebureau) nadat ouders hiernaar doorverwezen zijn door ons omdat wij denken dat aan één van de 5 criteria wordt voldaan.

### **Gericht op de totale ontwikkeling**

Voorschoolse educatie is niet alleen gericht op ontwikkelingsachterstanden, maar op de totale ontwikkeling van kinderen ter voorbereiding op de basisschool. De SLO-doelen (Stichting Leerplan Ontwikkeling) van het basisonderwijs zijn in de activiteiten verwerkt.



## Ontwikkelingen

In de eerste vier jaar van het leven ontwikkelt een kind zich op stormachtige wijze van een hulpeloze baby tot een peuter en later tot een schoolkind. Die ontwikkeling verloopt volgens bepaalde wetten van de natuur. Wij gaan uit van het gegeven dat ieder kind uniek is. Omdat ieder kind weer anders is, kunnen de tijdstippen en de volgorde waarin de ontwikkelingsstappen zich afspelen sterk verschillen. Ieder kind heeft een groot aantal mogelijkheden in zich. De omgeving en de mensen waarmee het kind te maken krijgt spelen een belangrijke rol bij deze ontwikkeling. Deze mensen zijn het voorbeeld voor het kind. Mede hierdoor leert het kind in het eerste jaar omrollen, voorwerpen pakken, kruipen, zitten en staan. Maar het kind heeft ook kansen en uitdagingen nodig waardoor het steeds vaardiger kan worden in het bewegen, in het rennen, klimmen, fietsen, gooien en vangen. Spelen is belangrijk voor de ontwikkeling van kinderen. Al spelend leren zij bijvoorbeeld tellen, onthouden en creatieve oplossingen bedenken. Daarnaast bewegen en praten kinderen tijdens het spelen meestal veel.

De ontwikkeling van kinderen is onderverdeeld in verschillende deelgebieden.

### Taal ontwikkeling

Naast de waarnemingen via zintuigen is de taal een belangrijke pijler waarop het denken zich ontwikkelt. Praten met elkaar is de meest voor de hand liggende vorm van communiceren en juist door het benoemen van dingen om hem heen komt de ontwikkeling van het denken van het kind op gang.

De pedagogisch medewerkers zijn gekwalificeerd volgens de richtlijnen van de 3F taaltoets en spreken met de kinderen op een kindvriendelijke manier. Natuurlijk gaat de stem automatisch de hoogte in wanneer je tegen een kleintje praat, maar we gebruiken hierbij geen babytaal of verkleinwoorden. We gebruiken korte zinnen en noemen eerst de naam van het kind, zodat duidelijk is tegen wie je praat. Een goed voorbeeld zijn in het spreken is belangrijk. Het kind pakt het voorbeeld makkelijk op als je bij de dingen die je doet hardop praat en verwoordt wat het ziet en beleeft. Door dit vaak, goed en met plezier te doen, help je het kind om een woord dat het wil leren goed uit te spreken. Tegen het kind praten in verbasterde, kinderlijke zinnestjes werkt vaak averechts.

Een kind komt makkelijk tot praten in een omgeving waarin een kind zich veilig voelt.

Verder zal een kind zich beter kunnen uiten en in gesprek komen met anderen als het ervaren heeft dat er echt naar hem geluisterd wordt, ook als het over zijn woorden struikelt en er niet goed uitkomt.

### Sociaal/emotionele ontwikkeling

Deel uitmaken van een groep vinden mensen, dus ook jonge kinderen, fijn. Dit geeft houvast; biedt verbondenheid met de groep en de mogelijkheden om zich te ontwikkelen in de sociale omgang met anderen.

Kinderen groeien ook niet in hun eentje op. Ze hebben te maken met een vader, moeder, opa, oma, broertje, zusje, neefje, nichtje én met kinderen op de kinderopvang. Ook boeken en media zijn van invloed op een opgroeiend kind. Kinderen komen door deze contacten in aanraking met andere gebruiken en andere culturen. Ze beginnen op te merken dat niet alles is zoals thuis; ze moeten daaraan wennen en met vallen en opstaan hun eigen weg leren vinden.

Tijdens de sociaal-emotionele ontwikkeling leren de kinderen onder andere de volgende sociale vaardigheden; communiceren, samenwerken, anderen helpen, conflicten voorkomen en oplossen en het ontwikkelen van sociale verantwoordelijkheid. Door het omgaan met leeftijdsgenoten en pedagogisch medewerkers leert het kind inzicht krijgen in zijn gevoelens en leert andere reactiemogelijkheden. Tevens leert het kind al vroeg de betekenis van delen, troosten, helpen, rekening houden met anderen en omgaan met conflicten.

### **Motorische ontwikkeling**

Bij de motorische ontwikkeling maken we onderscheid in de grote en kleine motoriek. Bij de grote motoriek heb je het over omrollen, voorwerpen pakken, kruipen, zitten en staan. Maar het kind heeft ook kansen en uitdagingen nodig waardoor het steeds vaardiger kan worden in het bewegen, in het rennen, klimmen fietsen en gooien.

De kleine motoriek omvat kleine bewegingen die coördinatie tussen ogen en handen vereisen.

Langzamerhand leert het kind blokjes te stapelen, met bestek te eten, zelf uit een beker te drinken en bijvoorbeeld veters en knopen los te maken.

De manier waarop baby's een speeltje vastgrijpen verandert in het eerste jaar. Wat grotere voorwerpen proberen ze eerst met hun handpalm te pakken, vervolgens met alle vijf de vingers en daarna krijgt de duim een eigen rol toebedeeld. Het vastpakken en het manipuleren van voorwerpen zijn voorlopers van motorische vaardigheden als knippen, tekenen of met simpel gereedschap werken. Kinderen moeten daarvoor niet alleen hun schaar, potlood of hamer op de juiste manier vastpakken, maar ook met de arm en pols richting geven aan de beweging.

Hoe rijker het aanbod van mogelijkheden, des te handiger en vaardiger het kind met zijn lijf zal kunnen omgaan.

### **Cognitieve ontwikkeling**

Gedurende de tijd die kinderen doorbrengen in de kinderopvang, proberen wij een positieve bijdrage te leveren aan de cognitieve ontwikkeling. Kinderen ontwikkelen zich, spelenderwijs, en aan de hand van de ervaringen die zij gedurende de dag opdoen. De eerste stappen die een kind zet op weg naar het denken zijn die van het waarnemen en het herkennen. De rammelaar en het bordje eten dat het kind voor de vierde of vijfde keer waarneemt worden langzaam herkend wat een eerste vorm van herinneren is.

Bij de peuter en kleuter vind je al hogere ontwikkelingsstadia van het denken.

Kinderen gaan op onderzoek uit en doen ontdekkingen.

### **Ontwikkeling zelfstandigheid**

Bijna alles waarvoor een baby hulp nodig heeft, leert hij uiteindelijk zelf te doen. Moet een jonge baby nog overal heen vervoerd worden, leert hij later zichzelf voort te bewegen. Is zijn kennis van de omgeving eerst minimaal, leert hij later begrippen, regels en feiten die hem greep op de wereld geven. Kan hij in het begin alleen maar huilen om zijn wensen kenbaar te maken, leert hij later spreken. Is zijn omgang met volwassenen, broertjes en zusjes eerst beperkt, breidt het zich later uit tot een samenspel en gezamenlijk ondernemen, waarbij in het begin ieders inbreng aan bod komt. Maar tijdens die groei naar zelfstandigheid hebben kinderen begeleiding nodig van volwassenen. De drang om het zelf te kunnen, om de eigen vermogens te gebruiken, te onderzoeken hoe de omgeving er uitziet en wat er te beleven valt, is ieder gezond kind eigen.

### **Ontwikkeling spel/creativiteit**

Het spelen van kinderen is universeel en volgt overal dezelfde ontwikkeling. Globaal gezien ontwikkelt het zich van alleen spelen naar samenspelen en van eenvoudig spel naar complex spel. Het ene soort spel gaat logischerwijs vooraf aan het volgende: je kunt materiaal pas vormen of ermee bouwen nadat je het met je zintuigen gevoeld en betast, gekneet of in de mond gehouden hebt. Pas als je ervaren hebt dat scherp, bol, plat, soepel, koud, harig, vloeibaar, hard enzovoort verschillende eigenschappen zijn kun je mogelijkheden en beperkingen gaan hanteren.

### **Deskundigheid**

Pedagogisch medewerkers die werkzaam zijn op (VE) groepen beschikken, naast een gecertificeerde beroepsopleiding, over een bewijs dat met goed gevolg scholing is afgerond specifiek gericht op het werken met vroegschoolse educatieprogramma's.

Daarnaast is er de overgangsregeling die de inzet van pedagogisch medewerkers mogelijk maakt die bezig zijn met deze specifieke VE scholing. Deze pedagogisch medewerkers mogen alleen worden ingezet naast een volledig geschoolde VE beroepskracht en:

- mogen niet eerder zijn ingeschreven voor dergelijke scholing;
- moeten beschikken over de 3F taal eis op de onderdelen lezen/luisteren, spreken en gesprekken voeren;
- de periode mag niet langer duren dan 3 maanden voor de aanvang van de scholing begint en maximaal twee jaar na aanvang van de scholing.

### **Inzet van de VE coach**

De VE-beleidsmedewerker/coach helpt en coacht pedagogisch medewerkers die met VE werken en die VE indicatie kinderen begeleiden.

Het doel is de kwaliteit van de voorschoolse educatie te verhogen.

## **VE binnen Stg. KOOG**

Stg.KOOG is een VE gecertificeerd opvangorganisatie. Het doel van VE is de taal- en ontwikkelingsachterstand bij de doelgroep te voorkomen dan wel zo snel mogelijk aan te pakken.

Binnen Stg.KOOG werken wij met het VE programma Uk & Puk.

Uk en Puk is een uniek totaalprogramma voor kindercentra, met kinderen van 0 tot 4 jaar. Door actief bezig te zijn en lekker te spelen, ontwikkelen baby's, dreumesen en peuters zich breder en sneller. Uk en Puk is niet moeilijk, maar wel doordacht. De activiteiten stimuleren de taal- en spraakvaardigheid, sociaal-emotionele vaardigheden, motorische en zintuiglijke vaardigheden en geven de eerste rekenprikkel.

### **Wat betekent dit concreet voor Stg. KOOG:**

- Het aanbieden van het VE-programma Uk en Puk door gekwalificeerd personeel;
- Het aanbieden van activiteiten binnen de kinderopvang gericht op het stimuleren van de ontwikkelingsdomeinen taal, sociaal-emotionele ontwikkeling, motoriek en rekenen
- Een aanbod van minimaal 16 uur VE per week aan de VE indicatie kinderen;
- Observeren en registeren ;
- Kind bespreking;
- Oudergesprekken;
- Inrichting ruimte en materialen;
- Het stimuleren van een doorgaande leerlijn door middel van overdracht bij het overgaan naar de basisschool;
- Indien nodig inschakelen van externe expertise;
- Opleiden en bijscholen van personeel;
- Vergroten van ouderbetrokkenheid bij het VE programma;
- Samenwerking met de Gemeente Halderberge als partner;
- Samenwerking met de GGD(CB);
- Samenwerking met het basisonderwijs;

### **Het aanbod VE**

Het aanbieden van voorschoolse educatie gebeurt binnen Stg. KOOG op verschillende manieren:

- Aan de hele groep door het aanbod van activiteiten die aansluiten bij de gehele ontwikkeling;
- In kleine groepen, activiteiten gericht op een bepaald ontwikkelingsgebied. Dit kunnen activiteiten zijn als een spel, het voorlezen van boeken, een activiteit gericht op fijne of grove motoriek of de sociaal-emotionele ontwikkeling;
- Eén op één activiteiten, met name voor doelgroepkinderen. Tijdens deze activiteit wordt aandacht geschonken aan het ontwikkelingsgebied dat extra zorg nodig heeft.

Bij het aanbieden van bovenstaande activiteiten wordt door de pedagogisch medewerkers gekeken hoe de groepssamenstelling in elkaar zit. Zo worden VE kinderen en kinderen waarbij de ontwikkeling goed verloopt gemixt in een groep. Op deze manier stimuleren we de

zone van de naaste ontwikkeling. Hierbij kijken we eerst wat een kind zelfstandig kan, dit noemen we de actuele ontwikkeling.

Waar een kind hulp bij nodig heeft is de naaste ontwikkeling en het gebied ertussen is de zone van de naaste ontwikkeling. We bieden activiteiten aan wat een kind nog niet zelfstandig kan maar wel wanneer een pedagogisch medewerker of groepsgeenoot er ondersteuning bij geeft.

### **Werkwijze OGW (Opbrengst Gericht Werken)**

OGW is een manier waarop wij met kinderen omgaan. Het stelt de interesses, behoeften en ontwikkeling van kinderen centraal. Wij creëren volop kansen voor kinderen en bieden hen uitdaging. Dit gebeurt continu de hele dag door. Kinderen kunnen zich optimaal ontwikkelen als ze zich emotioneel vrij en vertrouwd voelen, nieuwsgierig zijn en zelfvertrouwen hebben. De pedagogisch medewerker speelt hierbij een belangrijke rol. Zij zorgt ervoor dat kinderen zich thuis voelen op de groepen. Door met persoonlijke aandacht en respect naar kinderen te kijken en in te spelen op hun interesses en behoeften.

Een kind ontwikkelt zich van nature op zijn of haar eigen manier. Ieder kind heeft veel mogelijkheden in zich om van alles te kunnen leren. Door te spelen kunnen kinderen zelf ervaren en zelf ontdekken. Voor kinderen is het dé manier om te groeien. Wij spelen met hen mee en bieden hen uitdagende opvang op onze locaties.

We willen dat zowel binnen als buiten alle ontwikkelingsgebieden aan bod komen. Dat kinderen bijvoorbeeld in de natuur bezig zijn, lichamelijk hun energie kwijt kunnen, muziek maken en liedjes zingen, voorgelezen worden, kunnen kleien, tekenen en proefjes uitproberen, maar ook dat ze alléén kunnen spelen of samen met anderen. Wachten op je beurt bij een spelletje, spelregels leren, heerlijk onderuit zitten bij een poppenkast of zelf actief aan de slag door een taartje te bakken. Door deze variatie aan ervaringen ontwikkelen kinderen hun persoonlijke competenties.

Zeven uitgangspunten van ontwikkelingsgericht werken

1. Werken vanuit wat kinderen al kunnen;
2. Een kind ontwikkelt zichzelf in relatie tot de omgeving;
3. Ieder kind ontwikkelt zich in zijn eigen tempo;
4. Activiteiten, die kinderen aanspreken en uitdagen, stimuleren de ontwikkeling van een kind;
5. De ontwikkeling vindt plaats binnen een sociaal-culturele context; kinderen leren rekening houden met elkaar en respect te hebben voor elkaar;
6. De pedagogisch medewerker speelt adequaat in op de behoeften en mogelijkheden van ieder kind;
7. Sociale contacten en met elkaar communiceren zijn onmisbaar bij de ontwikkeling;

*In de praktijk:*

### **Taal ontwikkeling:**

De hele dag door zijn we met taalontwikkeling bezig met de kinderen. De kinderen worden zoveel mogelijk geholpen in de ontwikkeling van hun taal. Er wordt door de pedagogisch medewerkers geobserveerd door middel van een kind volg systeem. Bij het kind volgsysteem volgen we de leer- en ontwikkelingslijnen van 0-4 jaar van De Gouwe Academie. Deze ontwikkelingslijnen vormen een doorgaande lijn met de leerlijnen van ParnasSys voor 4-7 jaar. Voor pedagogisch medewerkers is het kind volgsysteem in het ouderportaal Konnect beschikbaar. Een achterstand of voorsprong wordt op deze manier tijdig geconstateerd. Er worden regelmatig boeken voorgelezen en gezongen. We letten er op om ten opzichte van de kinderen zoveel mogelijk te benoemen wat we gaan doen of wat er gaat gebeuren, bij de grotere kinderen, maar zeker ook bij de baby's en dreumesen. 'Ik til je op en dan ga ik jou een flesje geven' en 'Zo, nu gaan we jouw sokken aan doen en dan nu je broek...'. Bij de BSO leren de kinderen normen en waarden rond het communiceren. Luister naar elkaar, wacht op je beurt, geef netjes antwoord etc.

### **Sociaal/emotionele ontwikkeling**

Het kind moet het gevoel krijgen geaccepteerd te worden. Er wordt gestreefd naar veiligheid, geborgenheid en een goede sfeer binnen iedere groep. Een kind dat nieuw komt wordt voorgesteld aan de groep. Ook wordt het kind wegwijs gemaakt door de kinderen en de pedagogisch medewerkers zodat het vertrouwd raakt met de omgeving. De eerste paar keer dat het kind komt wordt extra in de gaten gehouden of het zich thuis voelt binnen de groep. De pedagogisch medewerkers spelen in op de gevoelens van het kind. Dit doet men door het kind aan te spreken en vragen te stellen. Het waarnemen en het serieus nemen van gevoelens van de kinderen is belangrijk. Soms is het nodig dat een pedagogisch medewerker bepaald gedrag verbiedt, echter gevoelens van het kind moet ze accepteren. De pedagogisch medewerker probeert de gevoelens van de kinderen, zoals blijdschap, woede, verdriet, angst en onverschilligheid te verwoorden. Zo leert het kind om te gaan met zijn eigen gevoelens, herkent gevoelens van andere kinderen en leert ook hiermee om te gaan.

Kleine kinderen uiten veel van hun gevoelens door spel. De pedagogisch medewerker speelt hierop in en stimuleert dit door bijvoorbeeld fantasie- en rollenspellen. Binnen de stichting is hiervoor materiaal aanwezig zoals o.a. poppen, een keukentje, een werkbank met gereedschap, lego/duplo en verkleedkleden.

### **Motorische ontwikkeling**

In de praktijk wordt hier veel aandacht aan besteed. Er wordt tijd ingeruimd om te knutselen, plakken, verven, kleien, puzzelen enz. Dit wordt onder andere gedaan om de fijne motoriek te verbeteren en verder te ontwikkelen.

Dansen, gymmen, yoga en buitenspelen is goed voor de ontwikkeling van de grote motoriek. De kinderen krijgen ook de tijd om dingen zelf te ontdekken tijdens het vrij spel, zoals het gooien met de bal en het glijden van de glijbaan. Steeds zijn wij op zoek naar nieuwe mogelijkheden om het kind te prikkelen in zijn bewegingen. Door te kijken hoe ver een kind motorisch is en daarop aan te sluiten met de juiste materialen en activiteiten. Het dagprogramma is hierop afgestemd.

## **Cognitieve ontwikkeling**

In de babygroep is alles op het waarnemen en het herkennen afgestemd. Dezelfde spulletjes worden iedere keer weer aangeboden. Het kind krijgt de vrijheid te ontdekken. De peuters krijgen veel gelegenheid tot vrij spel, zodat zij zelf de ruimte kunnen ontdekken. Zij pakken het speelgoed vast en zien en voelen wat ze ermee kunnen. Ook worden er puzzels en boekjes aangeboden. Na het voorlezen van de boeken wordt er terug gegaan naar het verhaal. Met de kinderen wordt gekeken of zij zich herinneren waar het verhaal precies over ging. Bij de dreumes- en peutergroep zijn er hoeken gecreëerd waarin onder andere herkenbare situaties nagespeeld kunnen worden, bijv. koken in de keuken, de baby op bed leggen in de poppenhoek enzovoorts. Ook is er ruimte om zich terug te kunnen trekken in bijvoorbeeld de leeshoek. Alle hoeken nodigen uit tot onderzoeken en ontdekken. Kinderen leren van elkaar door naar elkaar te kijken. Alle groepen hebben een hoek, tafel of plank gecreëerd die verbonden is aan allerlei thema's. Zo krijgen kinderen te maken met alledaagse dingen zoals jaargetijden, taal, muziek etc.

## **Ontwikkeling zelfstandigheid**

De pedagogisch medewerker stimuleert het kind door grenzen te ontdekken en te verleggen van wat het kind kan, wil of durft. Dit betekent vooral veel kijken en luisteren naar kinderen, zodat duidelijk is wat zij al aankunnen en wat nog niet. De pedagogisch medewerker maakt het kind bewust van de eigen capaciteiten en kwaliteiten van het kind, speelt in op grapjes, humor en "gek doen". Ingaan op initiatieven van het kind, belonen, prijzen en complimenteren zijn positieve manieren van bevestigen van het kind. Vaardigheden van de kinderen worden op deze manier gestimuleerd. Peuters moeten bijvoorbeeld zelf proberen hun jas uit te trekken en op te hangen en de kleuters moeten zelf hun schoenen proberen te strikken. Als het niet lukt, helpt de pedagogisch medewerker hierbij. Dreumesen en peuters worden gestimuleerd om zelf hun speelgoed op te ruimen.

De pedagogisch medewerkers springen hierop in door duidelijk aan te geven wat er opgeruimd moet worden en waar het speelgoed dan naartoe moet. Bij de BSO is ook de regel eerst zelf proberen, daarvan kun je leren.

Daarin wordt naarmate kinderen ouder worden meer zelfstandigheid en verantwoordelijkheid van de kinderen zelf gevraagd.

## **Ontwikkeling spel/creativiteit**

Door de aangeboden activiteiten, open houding van pedagogisch medewerkers naar kinderen worden kinderen gestimuleerd om zich creatief te ontwikkelen. Door de ruimte zo uitdagend mogelijk in te richten, worden de zintuigen geprikkeld.

Het dagprogramma bij de verschillende groepen is afgestemd op het spel van het kind. Het kind krijgt de ruimte om vrij te spelen met het speelgoed dat door de stichting is aangeschaft. Deze zijn zoveel mogelijk op de belevingswereld van het kind afgestemd. Het overgrote gedeelte van het speelgoed staat bij de groepen voor het grijpen; kinderen kunnen om zich heen kijken en kiezen wat op dat moment hun interesse heeft. Soms wordt speelgoed een tijdje weggeborgen zodat het na een paar maanden weer 'nieuw' is. We kiezen bij de Stichting bewust voor duurzaam speelgoed, dat ruimte biedt aan de fantasie van kinderen. Daarnaast bieden we de kinderen niet alleen speelgoed aan, maar ook kosteloos materiaal. Een grote kartonnen doos wordt een auto, een paar dozen bij elkaar een gek gebouwde huis en in oude tijdschriften kan heerlijk geknipt en gescheurd worden en een rij stoelen, wordt een trein.

## Thema's en activiteiten

Binnen Stg. KOOG wordt er gewerkt aan de thema's van Uk en Puk. Deze 11 thema's zullen gedurende een verloop van 2,5 jaar behandeld worden. Daarnaast wordt er natuurlijk ook aandacht besteedt aan jaarlijks terugkerende thema's zoals: Pasen, herfst en Sinterklaas etc. maar er wordt ook ingespeeld op actualiteit. De thema's worden verwerkt in een jaarplanning. Iedere groep maakt op zijn groep toegespitst een themaplanning. Hierin is te vinden aan welke activiteiten wordt gewerkt en met welk doel.

Bij de thema's van Uk en Puk worden activiteiten aangeboden waarbij wordt gewerkt aan doelen op de 4 VE domeinen: taal, sociaal- emotionele ontwikkeling, motoriek en rekenen.

Tijdens het werken aan deze doelen doen de kinderen ervaringen op, waarbij de kinderen in deze voorschoolse periode uitgedaagd worden om zich te ontwikkelen zodat ze voorbereid aan de basisschoolperiode kunnen beginnen.

U begrijpt dat de doelen voor de babyleeftijd, anders zullen zijn dan de doelen voor kinderen met de leeftijd v.a. 2 jaar. Bij ieder thema worden de groepsruimtes in gericht in verschillende hoeken waarin de kinderen materiaal krijgen aangeboden passend bij de leeftijd van die groep. Zo is er een themahoek/tafel met materiaal omtrent het thema waar kinderen kunnen ontdekken. Er zijn hoeken waar kinderen kunnen bouwen, rollenspel, een boek kunnen lezen, puzzelen. Zo krijgen kinderen de kans om te spelen, te ontwikkelen en te rusten.

## Extra activiteiten

Door het jaar heen worden er nog extra activiteiten georganiseerd. Soms voor alle kinderen, soms voor een bepaalde leeftijdsgroep en soms voor kinderen samen met hun ouders of grootouders. Dit zijn o.a. een Sinterklaasfeest, Kerstviering, Carnaval, zomerfeest, juffenverjaardagen en familieweek. Hiervoor worden iedere keer aparte uitnodigingen verstuurd.

## Volgen ontwikkeling

Pedagogisch medewerkers hebben ieder kind 'in beeld' en volgen het in zijn ontwikkeling. De ontwikkeling van het kind wordt geregistreerd in het kind volgsysteem (de leer- en ontwikkelingslijnen 0 tot 4 jaar van De Gouwe Academie in Konnect). Zo kunnen de medewerkers aansluiten bij de individuele behoeften van het kind en het stimuleren de volgende stap te zetten. Hierin volgen wij regelmatig en systematisch de ontwikkeling van een kind op de vier VE domeinen.

- **Taal:** aandachtspunten binnen dit domein zijn bijvoorbeeld : experimenteren met klanken en letters, verhalen vertellen en woordenschatontwikkeling;
- **Sociaal-emotionele ontwikkeling:** aandachtspunten binnen dit domein zijn bijvoorbeeld: hechtingsrelaties, autonomie, de omgang met volwassenen, andere kinderen en jezelf;
- **Motorische ontwikkeling:** Hier gaat het om spel en beweging, met het oog op de lichamelijke ontwikkeling, maar ook in relatie tot de andere 3 domeinen;



- **Rekenen:** aandachtsgebieden binnen dit domein zijn bijvoorbeeld: omgaan met hoeveelheden, aantallen, tijd, meten en ruimtelijke oriëntatie;

In de kinderopvang houden de pedagogisch medewerkers van de groep(en), naast een intake gesprek, een overdrachtsgesprek met de ouders wanneer het kind over gaat van de ene groep naar de ander groep. Tijdens dit gesprek wordt de ontwikkeling van het kind met de ouders besproken.

Bij de peuteropvang houden we, naast het intake gesprek een afsluitend gesprek wanneer het kind vier jaar oud wordt.

Voor kinderen met een VE-indicatie wordt er, naast bovenstaande momenten, eenmaal per kwartaal een tussentijds gesprek gehouden om de ouderbetrokkenheid te vergroten. Hierbij is er aandacht voor de voortgang van het kind door de (extra) aangeboden activiteiten en hoe de ontwikkeling bij de opvang en thuis verloopt. De combinatie van ontwikkelingsgericht werken en de inzet van een mentor maakt dat belangrijke stappen en mogelijke achterstanden, worden gevolgd en indien nodig tijdig gesignaleerd.

Als er bijzonderheden in de ontwikkeling van het kind worden geconstateerd wordt dit met ouders besproken, waar nodig met aanwezigheid van leidinggevende/pedagogisch coach. Wanneer wij binnen de Stichting de expertise niet hebben, kunnen wij de expertise vragen van het GGD/CB om een observatie uit te voeren en adviseren wij ouders contact op te nemen met passende instanties voor verdere ondersteuning.

In aansluiting bij de “Wet Passend Onderwijs” zijn ook bij Stg. KOOG kinderen die meer zorg nodig hebben bij de ontwikkeling welkom op onze kinderopvang. Hierbij stellen wij wel de voorwaarde dat de zorg voor het kind te combineren is met de groepsopvang, het mag niet ten kosten gaan van de andere kinderen. Onze medewerkers zijn niet opgeleid om kinderen specialistische zorg te bieden. We kijken daarom of het kind in kwestie in een ‘gewoon’ kinderdag- of peuteropvang kan verblijven. In ons protocol Zorgkinderen en in ons Pedagogisch beleidsplan, aannamebeleid kunt u hier meer informatie over vinden.

### **Ouderbetrokkenheid**

Stg. KOOG ouders om actief aan de slag te gaan met de thema's van Uk en Puk. Zo wordt voor aanvang van een nieuw thema een ouderbrief naar de ouders gemaaild. Dit helpt ouders om ook thuis een optimale omgeving te creëren voor de ontwikkeling van hun kind.

### **VE en samenwerking basisscholen**

Met de twee basisscholen in Oud Gastel en de basisschool te Stampersgat zijn er afspraken gemaakt over de voorschoolse educatie. Er is een warme overdracht twee maal per jaar met de leerkrachten van de onderbouw.

Tijdens de VE overlegvormen worden samen met de basisscholen de komende thema's doorgesproken. Wanneer dit mogelijk is worden er thema's op elkaar afgestemd en zo wordt er bijvoorbeeld aangesloten bij een eind activiteit. In het document handreiking zorgbeleid, dat in samenwerking met de scholen opgesteld is, staan afspraken die gemaakt zijn als het gaat om de begeleiding van zorgkinderen. Daar waar mogelijk worden ook wordt geprobeerd protocollen op elkaar af te stemmen.

De dagopvang verstuurd het verslag van het 4 jaar observatiemoment digitaal naar de basisschool. Dit alleen wanneer één van de ouders toestemming heeft gegeven in Konnect; dit geeft de kinderopvang toestemming om de gegevens door te spelen richting de betreffende basisschool.

## **Inzet VE Coach**

Stg. KOOG beschikt over een VE-beleidsmedewerker/coach. Zij vervult een combi-functie, waar zowel het coachen van pedagogisch medewerkers op de werkvloer als VE-beleidsontwikkeling centraal staat. Deze functie wordt ingevuld door Catharina den Ouden.

De VE coach:

- Ondersteunt in het VE aanbod;
- Coacht de medewerkers in de begeleiding van de VE indicatie peuters;
- Coacht de medewerkers bij het invullen van de observaties;
- Coacht de medewerkers in de themaplanning en de bepalingen van de doelen bij een activiteit;
- Coacht de medewerkers in contacten met ouders en basisonderwijs.

In zijn algemeenheid geven we aan bovenstaand invulling door middel van gesprekken, door het geven van opdrachten of door het uitvoeren van beeldcoaching.

De VE coach kijkt daarbij naar wat de pedagogisch medewerker al kan om de talenten van deze medewerker optimaal te benutten. Hierbij geven zij ontwikkelingsgerichte feedback.

## Schriftelijke vastlegging uren

### Aantal VE kinderen

De VE coach werkt minimaal 10 uur per kind (met een VE-indicatie) per jaar.

Op 1 januari van elk jaar kijkt de kinderopvang organisatie hoeveel VE-kinderen er op de locatie worden opgevangen. Het aantal VE-kinderen maal 10 is het aantal uur dat de coach voor die opvanglocatie wordt ingezet.

Stg. KOOG volgens onze administratie op 1 januari 2024 over alle locaties het volgende aantal kinderen met een VE indicatie.

Stg. KOOG heeft op 1 januari 2024 totaal 16 VE kinderen. Op grond van de wettelijke kaders is daarom het volgende op jaarbasis nodig voor VE coaching:  $16 \times 10 = 160$  uur

### Verdeling over de locaties

Bij Stg. KOOG hebben we dus op jaarbasis 160 uren formatie.

In 2024 worden deze uren als volgt over de verschillende locaties verdeeld:

Locatie	Aantal VE kinderen	Uren VE coaching
Oud Gastel Brabbeltjes 0-1,5 jaar	0	
Oud Gastel Bikkeltjes 1,5-2,5 jaar	0	0
Oud Gastel Brakkies 2,5-4 jaar	6	60 uur
Oud Gastel Hummeltje 2,5-4 jaar	7	70 uur
Stampersgat Guppies 0-4 jaar	3	30 uur
Totaal uren		
160		

### **Kwaliteitsborging VE aanbod**

Alle medewerkers op alle groepen van 0-4 jaar werken met het VE programma Uk en Puk en zijn (of worden) daarvoor gekwalificeerd. Voor de scholing en bijbehorende her certificering verwijzen wij u naar het opleidings- en scholingsplan van Stg. KOOG.

Tijdens de VE coaching komen de verschillende thema's en onderwerpen aan bod.

Hierbij wordt gekeken naar wat de medewerkers nodig hebben om de kwaliteit te verhogen en waarborgen m.b.t het VE programma Uk en Puk, het maken van een thema planning, een bijpassend activiteitenprogramma, het invullen van het kind- volgsysteem, het begeleiden van de kinderen, contacten met ouders en externe partijen.

## Jaaroverzicht indeling VE coachingsuren 2024

KDV Dikkertje Dap en Kajuit

4 groepen (Bikkeltjes, Brakkies, Hummeltje, Guppies en Pinkeltje)

Coachtijden van 08.00u tot 13.00u of van 13.00u tot 18.00u

### Coaching

**Bikkeltjes/Brakkies** 60 uur per jaar: 40 weken = 1,5 uur per week

**Hummeltje** 70 uur per jaar: 40 weken = 1,75 uur per week

**Guppies/Pinkeltje** 30 uur per jaar: 40 weken = 0,75 uur per week

### Coaching op werkvloer

**Bikkeltjes/Brakkies** 1 uur per week (jaarbasis x 40 weken = 40 uur)

**Hummeltje** 1,25 uur per week (jaarbasis x 40 weken = 50 uur)

**Guppies/Pinkeltje** 0,5 uur per week (jaarbasis x 40 weken = 20 uur)

**Totaal** 2,75 uur per week

Jaarbasis x 40 weken = 110 uur

### Verwerking coaching

Per groep 0,5 uur

**Totaal** 3x 0,5 uur = 1,5 uur

Jaarbasis 1,5 x 40 weken = 60 uur

### Groepsoverleg/zorgkinderen/ overleg externe (basisschool, consultatiebureau)

Deze uren zijn opgenomen in het pedagogisch coaching- en beleidsplan.

**Maakt een totaal van:**

110+60 = 170 uur

## Literatuurlijst

- Kok. J.F.W, *Opvoeden als beroep: een inleiding voor groepsopvoeders en leraren*, H. Nelissen, Baarn 2013
- Bom. P en Huber. M, *Groeiwijzer*, Christofoor, Zeist 2015
- Schiet. M, *De peuterpuberteit*, Van Holkema en Warendorf, Houten 2014
- Hol. A en Rusch A, *Kinderopvang als beroep*, Academische Uitgeverij Amersfoort bv, Amersfoort 2000
- Singer. E en Kleerekoper L, *Pedagogisch kader kindercentra 0-4 jaar*, Amsterdam 2010
- Tijdschrift *Kinderopvang*, juni 2015
- CAO Kinderopvang
- Internet, [www.kinderopvang.nl](http://www.kinderopvang.nl)
- Internet, [www.rijksoverheid.nl](http://www.rijksoverheid.nl)
- Internet, [www.BOINK.nl/info](http://www.BOINK.nl/info)
- Internet, [www.ukpukvve.nl](http://www.ukpukvve.nl)